

הממונים על זיכרון הנוער במשרד החינוך

גדי ראונר

הם מחליטים מה קרה ומה לא קרה. הם הממונים על העבר. כמו ב- "1984". מה שלא מתאים, נמחק. איננו. לא היה ולא נברא. הם הקובעים מה עובר ומה לא. מה מן הראוי ומה יש להדגיש. מה יש ומה אין. הם הממונים על עיצוב התודעה ההיסטורית. לא רק הם. יחד עם סוכנים חברתיים אחרים שמשפיעים גם כן. אבל גם הם. בינתיים יש התרחשויות, אירועים, מציאות, אבנים, הרוגים, שיחות, תביעות, בקשות, הכחשות. הם אומרים: לא. זה לא חלק מן החינוך הראוי שיש להעניק. אנו מבקשים לתת תמונה מאוזנת, שקולה, מושכלת. אסור לנו להראות תמונה רב-צדדית ומורכבת. עלינו לחזק את הרוח הלאומית, את הנאמנות, את הצדק שלנו. כך הם אומרים.

הממונים על לב הנוער מתכנסים בישיבה ברח' דבורה הנביאה מספר 4 כדי להחליט לאן להוביל את מחשבות הנוער בשבוע הבא, כיצד לעצב אותן. הם מחליטים מה לחסום ומה למנוע כדי לשמור על הנפש היהודית. מה לשאול אותם. הם צוחקים ומלגלים: אילו שאלות פוריות ומאתגרות נציע למורים לשאול בבית הספר כדי לפתח חשיבה היסטורית משחררת. לא. הם אומרים: לא צריך לעודד או להסיט למרד ולאקטיביזם פוליטי. צריך גם להתייחס בכבוד למסורת ולמורשת, לזהות ההרמונית. תחיה הנורמאליות!!

אולם גם כאן הממונים על הבריאות החברתית של הנוער, גם כאן הם נופלים שוב ושוב לאותה מלכודת של ידע ריטואלי חסר משמעות אישית. הממונים על התודעה ההיסטורית של הנוער מובילים את הגייסות ישר לתוך שורות הצבא של האדישות או של ההליכה אל תוך ההמון אשר יצעק "מוות ל... מוות ל...!!!" הכל נעשה על פי החוק, הכל גלוי, הכל מבוסס ומתוך אמונה טהורה, אידיאלים וערכים. אך הממונים הם חסרי פרספקטיבה היסטורית ואינם מסוגלים לראות מה היה ומה יהיה. נחושים הם בצדק ההיסטורי שלנו, החלטיים הם בעמדותיהם. אין "אולי" ואין "כאילו", אין "נראה" ואין נחשוב. הממונים על מה שיש לזכור ומה שיש לשכוח, סוגדים לעצמם ולתבונתם בלבד. הם הקובעים מי אנחנו וכיצד אנו נראים, ומי האויב וכיצד הוא נראה. הם מאפשרים להציג גרסה אחת בלבד. הם מצדיקים את עצמם: כי אחרת הנוער יצא מבולבל. ממילא הם לא מתעניינים בהיסטוריה...אז מדוע יש לעשות את זה מורכב כל כך?

...ולכן הפשטות משתלטת והממונים יושבים שם ושותים תה ויסוצקי, כמו פעם. דבר לא ישתנה.

אין מבחנים בינלאומיים ואין מיצ"ב בהיסטוריה. כולם יכולים לשון בשקט. לילה טוב.

19 ביוני 2011
